

Терехов Євген Миколайович, ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України», м. Суми

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І МІЖДЕРЖАВНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Вищим рівнем розвитку світогосподарських відносин є міжнародна економічна інтеграція, багатоплановий і багатовекторний характер якої проявляється як сукупність окремих регіональних інтеграційних процесів, що у поєднанні призводять до виникнення тенденцій загальносвітової економічної інтеграції. Міжнародна економічна інтеграція – це процес господарсько-політичного об'єднання країн на основі розвитку глибоких стійких взаємозв'язків та поділу праці між національними господарствами, взаємодії їх структур на різних рівнях і в різних формах [1].

Міжнародна економічна інтеграція означає:

- співробітництво між національними господарствами різних країн із частковою або повною їх уніфікацією;
- ліквідацію бар'єрів у торгівлі між країнами;
- зближення ринків країн з метою створення одного спільного ринку.

До передумов міжнародної економічної інтеграції можна віднести [2]:

- близькість рівнів економічного розвитку й ступеня ринкової зрілості країн, що інтегруються;
- географічна наближеність країн, що інтегруються, наявність у більшості випадків спільних кордонів і економічних зв'язків;
- наявність спільних економічних та інших проблем, що поставали перед країнами в галузях розвитку, фінансування, регулювання економіки, політичного співробітництва тощо;
- демонстраційний ефект: у країнах, що створили інтеграційні об'єднання, зазвичай відбуваються позитивні економічні перетворення (економічне зростання, зростання зайнятості, зниження інфляції, підвищення рівня добробуту й ін.), що психологічно впливає на інші країни;
- поява «ефекту доміно»: щоб не залишитись поза межами інтеграційних процесів, з боку країн - не членів прискорюється підписання

двосторонніх угод про торгівлю та інші економічні стосунки з країнами – членами інтеграційного об'єднання.

Причини та умови розвитку міжнародної економічної інтеграції [3]:

- поглиблення міжнародного розподілу праці;
- розвиток продуктивних сил під впливом науково-технічного прогресу, які діалектично пов'язані із соціально-економічними відносинами, частиною яких є міжнародні економічні відносини;
- розширення перевезень вантажів на далекі відстані;
- бурхливий розвиток комунікаційних можливостей;
- тісне переплетення національних економік на мікрорівні;
- чітка тенденція до оптимізації світового господарства;
- створення міжнародних організацій майже в усіх сферах життя;
- необхідність спільного вирішення глобальних проблем існування людства.

Метою міждержавної економічної інтеграції є нарощування обсягів та поширення асортименту товарів і послуг на основі і в результаті забезпечення ефективності господарської діяльності.

Головні завдання діяльності інтеграційних об'єднань [2]:

- використання переваг економії масштабу завдяки розширенню обсягів ринку, зменшенню трансакційних витрат та використанню інших переваг на основі теорії економії масштабу;
- вирішення завдань торгової політики: регіональні угруповання надають змогу створити більш стабільне середовище для взаємної торгівлі, зміцнити переговорні позиції країн в рамках багатосторонніх торгових переговорів у СОТ;
- сприяння структурній перебудові економіки завдяки використанню досвіду провідних економічно розвинених країн, що є членами об'єднання;
- підтримка молодих галузей виробництва за рахунок виходу місцевих виробників на більш широкий регіональний ринок;
- створення сприятливого зовнішньополітичного середовища:

забезпечення економічної і політичної консолідації та міжнародної воєнної безпеки;

- можливість регулювання соціально-економічних процесів на регіональному рівні: усунення перешкод на шляху взаємного обміну і взаємодії національних економік, забезпечення сприятливих умов господарювання на мікрорівні, стимулювання конкуренції.

Основною перевагою і результатом інтеграції є прямі міжнародні зв'язки національних суб'єктів господарювання, що розвиваються у виробничій, науково-технічній, технологічній сферах, забезпечують поступове зрощування національних господарств на мікрорівні.

Сучасна міжнародна економічна інтеграція відбувається під впливом низки факторів світового розвитку, серед яких найсуттєвішими є глобалізація і регіоналізація [4].

Глобалізація означає тісну взаємодію і сплетення економічних, політичних, соціальних, правових, інформаційних, культурних та інших трансакцій на світовому терені; поширення зв'язків між суб'єктами економічної діяльності всіх країн світу; формування єдиної (глобальної) для всього світового суспільства системи світогосподарських відносин.

Список використаних джерел

1. Перехідна економіка / В.М.Геєць, Є.Г.Панченко, Е.М.Лібанова та ін.; За ред. В.М.Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591с., с.432
2. Міжнародна економіка / А.П.Румянцев, Г.Н.Климко, В.В.Рокоча та ін., За ред. А.П.Румянцева. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 479с., с.376-377
3. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини / За ред. І.М.Школи. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 544с., с.364
4. Макогон Ю.В., Ляшенко В.И. Формы и направления межрегионального трансграничного сотрудничества. – Донецк, 2002. – 271с., с.260